

Vyhodnocení komentářů obcí k anketě možnost zavedení přímé volby starostů

Obce měly možnost přidat k uskutečněné anketě i komentář. Komentáře budou zohledněny při tvorbě legislativních návrhů. Celkem jsme obdrželi **112 komentářů**, které lze rozdělit do následujících skupin:

1. Doplnění argumentů pro přímou volbu starostů

- většinou je přímá volba starosty podporována účastníky ankety pro poměry menších obcí s počtem obyvatel do 3 000, kde jsou osobnosti kandidátů čitelné a lidé tak volí ty, které osobně znají (tato osoba bude v obci veřejně známá, uznávaná a respektovaná); naproti tomu ve větších městech funguje stranicky založená politika
- funkci starosty by v systému přímé volby vykonávala osoba s nejvyšším počtem hlasů od voličů: to je také základní argument pro přímou volbu.

2. Doplnění argumentů (pohybnosti/negativní dopady) proti modelu přímé volby starostů

- starostu by si mělo zvolit zastupitelstvo, aby měl jeho podporu – vedení obce je týmová práce
- objevuje se námitka, proč měnit stávající fungující systém
- další byla námitka, že občané nevyberou za starostu vhodnou osobu, např. osobu, která sice jako člen zastupitelstva či starosta dříve kvalitně pracovala pro obec, ale při správě obce je třeba dělat v zájmu obce i pro občany nepopulární opatření, třebaže z hlediska perspektivy vývoje obce nutná a prospěšná; popř. je namítáno – stručně řečeno – že volba občanů může směřovat k naprosto nekompetentní osobě
- často je poukazováno na možné rozpory mezi zastupitelstvem a starosty a rovněž na negativní zkušenosti ze Slovenska.

3. Komentáře týkající se legislativních změn

- objevuje se požadavek současné úpravy pravomocí zastupitelstvo x starosta, neboť panuje obava, aby se starosta nestal jen „přísluhovačem“ a „loutkou“ v rukou zastupitelstva, kterému přísluší rozhodovací pravomoci v zásadních věcech; podmínkou zavedení přímé volby by musela být změna pravomocí starosty, starosta bez podpory v zastupitelstvu nic ze svého programu neprosadí
- návrh, aby se v zákoně zakotvil pro osobu starosty požadavek bezúhonnosti a minimální úrovně vzdělání
- z velké řady názorů obcí (starostů) vyplývá, že cíle přímé volby by bylo možné dosáhnout změnou současného volebního systému, který zkresluje výsledky voleb, na většinový volební systém: jasná nespokojenost nejen občanů, ale i členů zastupitelstva plyne ze skutečnosti, že se do zastupitelstva nedostanou kandidáti s nejvyšším počtem hlasů (právě starostou by měl být ten, kdo má nejvyšší počet hlasů od voličů – občané chtějí za starostu osobu, která má takovou podporu voličů). Současný volební systém nahrává politickým stranám, nezávislí kandidáti v něm mají mizivou šanci na úspěch a dochází v něm k politickým „šachům“ a kupčení s hlasy uvnitř politických stran. Navrhují proto odstranit přepočty mandátů, aby se do zastupitelstva dostali kandidáti s nejvyšším počtem hlasů. V této souvislosti je např. uveden názor volebního systému pro menší obce se zajímavou myšlenkou, že

starosta by si vybral radu sám jako svůj odborný a poradní tým – zajistilo by vyšší odbornost a kompetentní výkon místní samosprávy

- návrhy na prodloužení funkčního období starosty (např. na 6 let).

4. Závěr (shrnutí)

Ministerstvo vnitra uvítalo zaslání komentářů (celkem jsme obdrželi 112 komentářů). Komentáře obcí budou zohledněny při zpracování legislativních návrhů.

Níže uvedený graf vyjadřuje pouze strukturu komentářů, které obce zaslaly a plně nekopíruje výsledky ankety, kde se pro zavedení přímé volby starostů vyjádřilo 65% obcí a proti zavedení 35 %.

Praha 18. dubna 2011

Zpracoval: odbor dozoru a kontroly veřejné správy MV